WARMIŃSKO-MAZURSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
Z SIEDZIBĄ W OLSZTYNIE

OD REKREACJI PO EDUKACJĘ
CZYLI PALETA MOŻLIWOŚCI GOSPODARSTW AGROTURYSTYCZNYCH

Olsztyn, 2021 r.

WARMIŃSKO-MAZURSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
z siedzibą w Olsztynie

Renata Kierska

Od rekreacji po edukację, czyli paleta możliwości gospodarstw agroturystycznych

Olsztyn, 2021 r.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn, tel./fax 89 535 76 84, 526 44 39
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

WMODR Oddział w Olecku
Aleja Zwycięstwa 10, 19-400 Olecko
tel. 87 520 30 31, 520 30 32, fax 87 520 22 17
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

Dyrektor WMODR
mgr inż. Damian Godziński

Zastępca Dyrektora WMODR
mgr Małgorzata Micińska-Wąsik

Zastępca Dyrektora WMODR
mgr Sonia Solarz-Taciak

p.o. Dyrektor Oddziału WMODR w Olecku
mgr Robert Nowacki

Druk: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel./fax. 89 526 44 39, 89 535 76 84
e-mail: redakcja@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Nakład: 200 egz.
Wydanie: I

SPIS TREŚCI

Wstęp 4

1. Gospodarstwo agroturystyczne 5

2. Zagroda edukacyjna 6

3. Terapia zajęciowa 8

WSTĘP

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w Polsce spowodował pojawienie się nowych form aktywności ludności wiejskiej. Jednym z najczęściej spotykanych przejawów przedsiębiorczości jest pozarolnicza działalność gospodarcza, bowiem prowadzenie tradycyjnego gospodarstwa rolnego bardzo często nie zapewnia jego właścicielom satysfakcjonującego poziomu dochodu. Wielu rolników decyduje się w związku z tym na świadczenie usług agroturystycznych, edukacyjnych czy też terapeutycznych w swoich gospodarstwach, zyskując tym samym dodatkowe, alternatywne źródła dochodów.

AGROTURYSTKA

To popularna forma turystyki i rodzaj działalności na wsi, a jej specyfiką jest oferowanie usług turystycznych w środowisku wiejskim, ściśle powiązanym z rolnictwem. Jest również jedną, z wiodących form aktywizacji i ożywienia obszarów wiejskich w Polsce i na świecie. Rozwój działalności agroturystycznej na terenach rolniczych stwarza możliwość zatrudnienia a tym samym zwiększa dochód rolników i ich rodzin. Warto podkreślić, iż wpływa również na rozwój pokrewnych gałęzi, wśród których wymienić można gastronomię, handel czy przetwórstwo.

1. GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE

Jak założyć gospodarstwo agroturystyczne?

- rolnik – zgłoszenie do ewidencji innych obiektów świadczących usługi hotelarskie – urząd gminy właściwy ze względu na miejsce położenia obiektu
  Konsekwencją wpisu do ewidencji jest:
  - spełnienie minimalnych wymagań odnoszących się do wyposażenia bazy noclegowej (zał. Nr 7 Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19.08.2004 r.,
  - świadczenie, że obiekt spełnia wymagania przeciwpożarowe, sanitarne i budowlane, określone innymi przepisami.
- osoba nie będąca rolnikiem/rolnik nie spełniający warunków* – rejestracja w CEIDG, założenie firmy.

Niezależnie od wpisu do ewidencji gminnej, gospodarstwa agroturystyczne zobowiązane są złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej (co najmniej 14 dni przed planowanym rozpoczęciem działalności).

Jak uzyskać zwolnienie podatkowe?

W gospodarstwach agroturystycznych dochody uzyskane z wynajmu pokoi gościnnych oraz z tytułu wyżywienia osób mogą być zwolnione z podatku dochodowego, tylko wtedy kiedy spełnione są łącznie poniższe warunki* (Art. 21 pkt. 43 ustawy PIT):

- budynki mieszkalne, w których wynajmowane są pokoje należą do gospodarstwa rolnego w rozumieniu ustawy o podatku rolnym
- pokoje wynajmowane są osobom przebywającym na wypoczynku
- wynajmowane pokoje znajdują się w budynkach mieszkalnych
- budynki mieszkalne, w których wynajmowane są pokoje muszą być położone na terenach wiejskich
- iczba wynajmowanych pokoi nie przekracza 5 (bez względu na liczbę osób w każdym pokoju, tą jednak ogranicza ustawa o usługach turystycznych)

Zwolnienie nie obejmuje odrębnie opłacanego wynajmu miejsca pod ustawianie przyczep i namiotów, także w obrębie działki siedliskowej, a tym bardziej odrębnych pól namiotowych.

Rolnicy nie spełniający powyższych warunków oraz osoby nie będące rolnikami mają prawo wynajmować pokoje, domki lub miejsca na ustawianie namiotów oraz świadczyć inne usługi turystyczne w oparciu o grunty i budynki niezwiązane z gospodarstwem rolnym ale stają się przedsiębiorcami.

2. ZAGRODA EDUKACYJNA

Gospodarstwa agroturystyczne nieustannie szukają nowych możliwości rozwoju. Jedną z nich jest prowadzenie działalności edukacyjnej, będącej nowym, intensywnie rozwijającym się obszarem działań gospodarstw wiejskich, realizujący misję polegającą na upowszechnianiu wiedzy na temat wsi, jej walorów kulturowych, historycznych i przyrodniczych. Połączenie wiedzy teoretycznej, praktycznego podejścia do pracy i rytmu życia na wsi oraz pasji gospodarzy, stwarza idealne warunki do nauczania w gospodarstwach wiejskich. Czynne gospodarstwo rolne daje duże możliwości edukacji poprzez dotyk, smak czy też obserwację zjawisk.

Edukacyjny aspekt gospodarstwa rolnego promuje Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych (OSZE), prowadzona przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie.

Czym jest zagroda edukacyjna?

To przedsięwzięcie prowadzone przez mieszkańców wsi na obszarach wiejskich, gdzie realizowane są przynajmniej dwa cele edukacyjne spośród następujących:

- edukacja w zakresie produkcji roślinnej
- edukacja w zakresie produkcji zwierzęcej
- edukacja w zakresie przetwórstwa płodów rolnych
- edukacja w zakresie świadomości ekologicznej i konsumenckiej
- edukacja w zakresie dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej.

W obiekcie powinny znajdować się zwierzęta gospodarskie albo uprawy rolnicze przeznaczone do prezentacji dla grup dzieci i młodzieży przyjmowanych w ramach programów szkolnych lub udostępniane jako atrakcja turystyczna dla rodzin z dziećmi i dorosłych podróżujących indywidualnie.

Obligatoryjnym warunkiem technicznym jest posiadanie zadaszonego miejsca do prowadzenia zajęć oraz dopełnienie określonych prawem warunków bezpieczeństwa.

Oferta zagród edukacyjnych obejmuje pokazy i warsztaty aktywnie angażujące w zajęcia dzieci jak i osoby dorosłe w trakcie wizyt jednodniowych lub dłuższych pobytów z noclegami. Zajęcia edukacyjne prowadzone w gospodarstwach agroturystycznych wzbogacają ofertę turystyczną regionu i poszerzają atrakcyjność pobytu w danym obiekcie lub w okolicy.

Jak dołączyć do Sieci?

- zapoznać się z regulaminem OSZE i wypełnić zgłoszenie – do pobrania na stronie ***www.zagrodaedukacyjna.pl***
- dołączyć opis programów realizowanych w gospodarstwie wiejskim, zakładających realizację co najmniej dwóch celów edukacyjnych
- dołączyć dokumentację fotograficzną przedstawiającą profil edukacyjny gospodarstwa,
- formularz zgłoszeniowy wraz z załącznikami wysłać do koordynatora wojewódzkiego, który po rekomendacji przekaże go do CDR o. Kraków.

Osoby do kontaktu z Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa rolniczego w sprawie przyłączenia do OSZE:

- ***Renata Kierska***
  tel. 89 526 44 39 wew. 49,
  r.kierska@w-modr.pl
  Powiaty: bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, iławski, kętrzyński, lidzbarski, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olsztyński, ostródzki, szczycieński.
- ***Maria Kapuścińska***
  tel. 89 520 30 31 wew. 27,
  m.kapuscinska@w-modr.pl
  Powiaty: ełcki, giżycki, gołdapski, olecki, piski, węgorzewski.

3. TERAPIA ZAJĘCIOWA

Coraz częściej gospodarstwa agroturystyczne i kwatery turystyki wiejskiej zaczynają także świadczyć usługi lecznicze i terapeutyczne. Zorganizowanie tego rodzaju usług może być ważnym elementem poszerzającym ich ofertę produktową. Terapia zajęciowa może być również wykorzystywana podczas pobytu w gospodarstwach agroturystycznych w ramach tzw. turnusów rehabilitacyjnych.

Czym jest terapia zajęciowa?

To forma rehabilitacji leczniczej, mająca na celu niefarmakologiczne usprawnianie organizmu osób dotkniętych różnego rodzaju ograniczeniami, a także zaktywizowanie ich w walce z chorobą lub niepełnosprawnością przez wykonywanie określonych czynności i zajęć pod przewodnictwem terapeuty zajęciowego. Przedmiotem terapii zajęciowej jest również podnoszenie sprawności osoby zdrowej (sprawnej fizycznie, psychicznie i poprawnie funkcjonującej w społeczeństwie).

Jak dotąd usprawnianie organizmu ludzkiego odbywało się głównie w szpitalach, ośrodkach rehabilitacyjnych, sanatoriach czy też domach pomocy społecznej. W chwili obecnej terapię zajęciową można również realizować w gospodarstwach agroturystycznych. Osiąganie celów terapeutycznych w naturalnym i przyjaznym otoczeniu człowieka stanowi innowacyjną formę turystyki zdrowotnej.

Turystyka wiejska, w tym agroturystyka, jest w stanie stworzyć szeroki wachlarz atrakcyjnych i specjalistycznych produktów turystycznych dostosowanych dla osób o specjalnych potrzebach.

Metody terapii zajęciowej w agroturystyce

Rolnictwo coraz częściej oferuje specyfiki lecznicze, które mogą być aplikowane jedynie w miejscu ich wytwarzania, czyli w gospodarstwie rolnym. Dotyczy to na przykład *apiterapii* (metoda leczenia, profilaktyki i promocji zdrowia za pomocą produktów pszczelich) czy *kumysoterapii* (terapia z zastosowaniem fermentowanego kobylego mleka o właściwościach leczniczych).

Turysta przyjeżdżając do gospodarstwa agroturystycznego może również liczyć na możliwość korzystania ze specyficznej diety, której przypisywane się właściwości lecznicze, odchudzające itd.

Ze względu na wykorzystanie zwierząt, które są nieodłącznym elementem gospodarstw agroturystycznych, stosunkowo często spotykane są w agroturystyce różnego rodzaju zooterapie, czyli animaloterapie. Charakteryzują się one udziałem różnych gatunków zwierząt w zabiegach terapeutycznych i leczniczych np.:

- hipoterpia (konie)

- onoterapia (osły, muły, ośliki)

- kynotepia lub dogoterapia (psy)

- felinoterapia (koty)

Dobroczynne działanie wielu produktów roślinnych i zwierzęcych dla zdrowia człowieka znane jest od dawna, a różnego rodzaju specyfiki roślinne i zwierzęce są coraz częściej wykorzystywane przez gospodarstwa agroturystyczne jako element uatrakcyjnienia ich oferty. Inne produkty lecznicze i terapeutyczne pojawiające się w gospodarstwach agroturystycznych to:

- fitoterapia (zioła)
- hortiterapia (ogród)
- aromaterapia (olejki eteryczne)

Adresy Zespołów Doradców:

- **BARTOSZYCE**, ul. Kętrzyńska 45A, tel. (89) 762 22 05
- **BRANIEWO,** ul. Kościuszki 118, tel. (55) 243 28 46
- **DZIAŁDOWO** • Lidzbark, ul. Jeleńska 6 lok. 13/2, tel. (23) 696 19 75
- **ELBLĄG**, ul. Nowodworska 10B, tel. (55) 235 32 36 • Pasłęk, ul. Bankowa 25, tel. (55) 248 55 04
- **EŁK**, ul. Zamkowa 8, tel. (87) 621 69 67
- **GIŻYCKO**, ul. Przemysłowa 2, tel. (87) 428 51 99
- **GOŁDAP**, ul. Wolności 20, tel. (87) 615 19 57
- **IŁAWA**, ul. Lubawska 3, tel. (89) 649 37 73 • Lubawa, ul. Gdańska 26, tel. (89) 645 24 22
- **KĘTRZYN**, ul. Powstańców Warszawy 1 (Budynek Społem), tel. (89) 751 30 93
- **LIDZBARK WARMIŃSKI**, ul. Krasickiego 1, tel. (89) 767 23 10
- **MRĄGOWO**, ul. Boh. Warszawy 7A/2, tel./fax (89) 741 24 51
- **NOWE MIASTO LUBAWSKIE**, ul. Jagiellońska 24d, tel. (56) 474 21 88
- **NIDZICA**, ul. Słowackiego 17, tel. (89) 625 26 50
- **OLECKO**, Al. Zwycięstwa 10, tel. (87) 520 22 17
- **OLSZTYN** • Biskupiec, ul. Niepodległości 4A, tel. (89) 715 22 59
- **OSTRÓDA**, Grabin 17, tel. (89) 646 24 24 • Morąg, ul. Dworcowa 13, tel. (89) 757 47 61
- **PISZ**, ul. Wojska Polskiego 33, tel. (87) 423 20 33
- **SZCZYTNO**, ul. Józefa Narońskiego 2, tel. (89) 624 30 59
- **WĘGORZEWO**, ul. Kraszewskiego 40, tel. (87) 427 12 21

PRZEDSIĘBIORSTWO
FAIR PLAY 2011

2011
POLSKA JAKOŚĆ

FIRMA GODNA ZAUFANIA

QUALITY & RELIABILITY POLSKA ISO 9001

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 89 535 76 84, 89 526 44 39

e-mail: sekretariat@w-modr.pl
www.w-modr.pl

PRZEDSIĘBIORSTWO
FAIR PLAY 2011

2011
POLSKA
JAKOŚĆ

FIRMA GODNA
ZAUFANIA

QUALITY & RELIABILITY POLSKA ISO 9001

wszelkie prawa zastrzeżone © 2018 WMODR z siedzibą w Olsztynie